

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Egész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legjutányosabban számíttatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyiltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pönteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi február 5-én.

6. szám.

Versecz 1893. február 5-én.

„Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete ma vasárnap d. e. 11 órakor fogja megtartani VIII-ik rendes évi közgyűlését a városháza nagy tanácstermében.

Mindazok, — kik az egylet működését szívükön hordják, s azon eszmét, mely az egyesületet létre hozta — a társadalmi téren teljes erejükből gyámolítani igyekeznek — találkozt fognak adni egymásnak, hogy véleményeiket kieseréljék, egymás tanácsait, indítványait meghallgassák.

Ezelőtt nyolcz esztendővel, mikor egy kis hazafias gárda az egyesületet megteremtette, a lelkesültséget és az egylet iránti rokonszenvet felkeltette, sokan voltak, a kik bizonyos félelemmel tekintették az egyesület működését.

Hangoztatták, hogy fel fogja kelteni a nemzetiségi surlódásokat, ellenségeket támaszt stb. . . . Hála az egylet vezérifiai tapintatos működésének — ezek a jóslatok nem teljesültek be.

Nemzetiségi surlódásokat éppenséggel nem hozott színre az egyesület működése, hiszen általános ismert dolog, hogy a mi német, szerb és román testvéreinkkel jó barátságban él a verseczi magyarság zöme, s ha akadnak egyesek nem magyar anyanyelvű polgártársaink közt, kikkel szemben — ellenséges főrekvéseik miatt — meg kell vonni a határvonalat, azon esetben az egy-

let tagjainak fellépését csak helyelhetik mindazok, a kik elfogulatlanul tudnak ítélni, s kik a közömbösség vagy felsemvevés kényelmes, de férfilhoz nem illő álláspontját el tudják hagyni.

Elvitázhatlan tény az, hogy ama nyolcz év alatt, mióta az egylet zajtalanul, de szakadatlanul működik, s befolyását érvényesíteni törekedik, haladást tett városunk és ezen irányú haladásával, kivivta a haza más tájékain lakók elismerését is.

Versecznek ma van teljes középiskolája, melyben tisztán magyar a tannyelv. A községi elemi népiskolákban fokozatosan foglalja el helyét — igen szép eredményel szintén a magyar tannyelv. Egyes hivatalainkban, hol azeiótt az ügykezelés idegen nyelven folyt, ma már magyar betűt vetnek a papirosra; — a magyar múzsa annyira megszerette városunkat, hogy szinte félünk is nagy szeretetétől.

De mind e haladásunk mellett számtalan javítani, változtatni való van még városunkban.

Különösen a magyar szó, a nemzeti nyelv kultiválása tekintetében.

Ha a haza más tájékain lakók keresik fel városunkat, az első benyomás után azt kell gondolniok, hogy valami idegen országbeli városba vetődtek.

Az utcák nevei, a czégek feliratai mind idegen nyelvűek, csak ritkán, fehér hollóként tűnik fel itt ott egy egy magyar felírás.

Sok oly nyilvános hivatalban, hol a közönséggel naponként érintkeznek, nem ismerik, nem beszélnek az állam hivatalos nyelvét, az ügyiratokat is más nyelven állítják ki, — Szóval nagy és szép feladatok várnak még arra, hogy egyletünk tagjai megtegyék kötelességüket, s minden téren, minden alkalommal érvényt szerezni igyekezzenek a magyar nyelvnek.

„Gutta cavat lapidem“! Lépésről lépésre előre — senkit sem bántva jogos területün, de önérvényesen fellépve ott, a hol a körülmények és czélok megkövetelik — kell haladnia magyar nyelvterjesztő egyesületünknek, mert csak így érheti el czélját.

Üdvözöljük Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyletének azon tagjait, kik a fennebb leírt úton haladnak s kívánjuk, hogy a mai napon megtartandó közgyűlés azon biztosítékot nyujtsa a jövőre, hogy a szép multtal bíró egylet hivatásának magaslatán áll.

P.

Főrealiskolánk államosítása.

Semmi sem okozhatott volna nagyobb örömet városunk polgárságának körben, mint ama miniszteri leirat, mely a mult esztendőn érkezett törvényhatóságunkhoz, s mely főrealiskolánk államosításának régen vajdudó s oly sok vitára alkalmat adó kérdését oly stádiumba hozta, hogy most már a körömszakadtig kételkedők is hisznek annak megvalósulásában.

„Azt szeretem, ki az enyém nem lehet!“

Egy dal kísért! — Egy dal üdöz engemet,
Hogyha hallom, kísérném a lelkemet!

Nem is tudok dalolni már egyebet:

„Azt szeretem, ki az enyém nem lehet!“

Nem is dal tán: — szívem könnye — szerelme,
Mintha lelkem húrján végig rezegne . . .

Isten! miért is adtál ilyen szerelmet —

„Azt szeretem, ki az enyém nem lehet!“

Szép szemében megláttam az eget,
Szép álmom volt, egyéb az nem lehetett,

Hisz' a pokol tölti el a koblemet:

„Azt szeretem, ki az enyém nem lehet!“

Panaszom és vigaszom most ez a dal,
Hej de érzem, soká ez sem vigasztal,

E sóhajjal adom ki a lelkemet:

„Azt szeretem, ki az enyém nem lehet!“

Sárga.

Pár kiszakasztott levél az „Imnen-onnan“-ból.

XXX.

Irta **Perjéssy Lajos**.

— Beszélünk anyókéval is! Ne félj, nem lesz baj. Nagy lélek, jó lélek, hiszen tudhatod. A mi

pártunkon lesz a bizonyos. Majd ő meg Judith komámasszonyal intézi el a dolgot — úgy, hogy nem mertél otthon szólni . . . Cséke, Cséke! nagy a te respektusod, valld be, . . . ugye?!

A nagytiszteletű asszony a félhomályos ebéd-
lőben éppen azzal foglalkozott, hogy szedte fel a harisnyaszemeket az öt türe, so jiba, a kis Ilus oda volt kötve egy vékony czérnaszállal az asztal-lábához, s fejét odahajította a „Mama“ térdehez, s ptyerggett szorgalmasan.

— Nézzétek a kis ilyen-olyant, megint tönkre tette egy fél napi munkámat.

Kihúogatja a tüket a harisnyából, s a fej-tést is nagyon érti.

A kis gyermek erre beletemette arcát a nagytiszteletű asszony kötényébe. Zokogott, alig lehetett megvigasztalni, és az ünnepléses paecik után gondjaira bízott a Sára asszonynak.

A nagytiszteletű úr rövid bevezetéssel előadta a nehéz kázust.

— Mintha a szívem megsógtat volna! higyjétek el, hogy gondoltam reá! Láttam, hogy talán még nálattnal is jobban szereti. Felűnt! de nem akartam nektek szólni.

— Szegény jó fiam! Szegény szerencsétlen leány! Szegény kis ártatlan teremtes. Mi lesz velünk? Mivel szolgáltunk rá, hogy így sujtol a teremtető.

— Ha ő megtudja! Ő, az a zabolázhatlan,

mit tesz? Szerencsétlenségbe dönti magát. Szerencsétlenségbe dönt bennünket is.

— Hiszen tudjátok! Az én szelid, jó fiam milyen útra tévedt, nem használnak se az én anyai kérésem, se öregemnek komoly szavai. Mindent ígér egyik pillanatban, de megszegi adott szavát, mi-helyt meglátja, mi-helyt felzudul benne a Cson-góriak fékezhetetlen természete.

— Beszélünk a leánynyal! Okos fő! Szerencsétlensége megtanította arra, hogy ne essék kétségbe. Talán mégis el tud válni kis leányától! Elhelyeztetjük messze, máshová, — a világ elfelejti a régi dolgot.

— Kinos lesz vezeklése, nehéz lesz bűnhődése . . . de . . . ki tudja, mit hoz a jövőendő.

— Én hiszem és vallom — mondta rá a nagytiszteletű úr az áment, — hogy mindenkégy voltak megírva, a mint megtörténtek.

— Tudjon meg a fiunk is mindent. Vagy-vagy!?

Te pedig Cséke, beszélj rá a kisasszonyt, hogy pályázzék valamerre, saját érdeke is megkívánja, mert a titok kipattanhat, s ha egyszer megtudja a világ, úgy is tarthatatlan lesz az állása.

A sors különös szeszélyei folytán a titok ki is pattant, talán éppen azon időpontban, a mikor az öregek jószívűen segíteni akartak a dolgon.

A szomszédos kis mezővárosba új állami mér-

A mlgtu miniszterium leküldte nemcsak a teljesen kész szerződést, hanem az építendő főreáliskola kész tervezetét is.

Senki sincs, a ki még kételkednék abban, hogy törvényhatóságunk nem fogadja el a szerződés feltételeit, mert ha csak a dolog anyagi oldalát tekintjük is Versecz városa 15—16.000 frt. kiadástól fog megszabadulni évenként, s az állami kezelés alá jutandó főreáliskola kulturális hivatásának is sokkal jobban fog megfelelni.

A szerződés feltételei röviden összefoglalva a következők:

A város építse fel a leküldött tervek szerint a még hiányzó épületeket, adjon egyszer s mindenkorra a felszerelésekre 15.000 frtot és évenként 6000 frt. hozzájárulást. Az állam a törvényes képesítéssel bíró tanerőket átveszi, a nyugdíjakra beleszámítja a régebb tanárok működési éveit s általában a főreáliskola összes kiadásait fedezi.

A leküldött tervek, melyeket Meixner Károly, budapesti műépítész készített, első pillanatra is azt mutatják, hogy nem csak a célszerűségi s hygienikus elvek vétettek figyelembe, hanem hogy a már meglévő épületek oly ügyesen vannak felhasználva, hogy a város kiadása lényegesen kevesebb lesz, mint abban az esetben lett volna, ha a főhomlokzat a fehértemplomi útra kerül.

Az úri-utcai homlokzat megmarad úgy mint van, a földszinten lesz négy tanterem, az emeleten két nagy rajzterem 6—6 ablakkal s a rajztanárok külön szobáival.

Az igazgató 5-szobás lakást nyer a fehértemplomi uton a jelenlegi, s már megvásárolt, de bizonyos tekintetben átalakítandó Kehrer-féle házban, a Bernácsky-féle ház és udvar helyén lesz az igazgató szép nagy kertje, melyet a főreáliskola udvarainak tágas téreitől kerítés fog elválasztani.

A többi tanteremek, szertárak, előadótermek az udvaron lesznek elhelyezve.

A 20 méter hosszúra és 10 méter szélesre tervezett, s hozzá ragasztott nagy ruhataárral bíró tornaterem, mely a dísztermet is fogja pótolni, földtől folyósóval lesz a főépülettel összekötve.

nők került. Gavallér, mulatni szerető — mint a hogy mondani szokás „jó svádás” — fiatal ember, a ki pár hét alatt a vendéglőben, a kaszinóban nagy hirre és népszerűsége telt szert.

Senki sem tudta a „Náci”-ékat úgy dirigálni, senki sem tudott annyi új, meg régi jó magyar nótát mint ő, s a mi még a környékbeli dzsentri-nek is imponált — senki sem tudta olyan tempóval játszani a „nemzeti esendest, s szórni a pénzt, mint a polyvát!

A Sajtó parti „Betekints”-re új fényes korszak derült. O t r o k o c s i uram, a koreszmáros, nagyban kezdte a beruházást. Biliárdot is kerített, — az igaz, hogy csak ócskát, — a gólgók is csak préselt papirosból voltak, de . . . hiszen az úgy sem sokat számít, csak emlegetni lehessen a jámbor egyszerű falusi népnek az ivóban . . . „az urak biliárdoznak a teremben”, már t. i. abban a régi füstös szobában, a melynek egy negyed részét elfoglalta a kopott terjedelmes új szerezmény.

A kertben, — melynek egyik határát kerítés helyett a Sajtó vize képezte, — a leveles szin alatt, vig társaság mulatott. Valami délelőtti névnap gratulációknak történt méltó folytatása.

A szívhez szóló magyar nóta, — melyet a „Náci”-ék olyan szépen tudtak kísérni, — messze elhallatszott a csendes őszi estén.

— Sose halunk meg! kiáltotta dr. Csongori ügyvéd úr, a mikor két karjával átölelte Stefit, az új barátot, a mérnököt.

Lesz egy külön nagyobb játszó tér, egy külön nyári tornahelyiség; — és külön épület két szolga számára stb.

A tervezetet sűrűn takarítják a befalások.

A széles fehértemplomi út felől, az igazgató kertjén keresztül friss légáramlat járhatja át az udvarokban elhelyezett összes tanteremeket és helyiségeket. Nagyon helyes a terv ezen részlete, hogy elzáró épületet nem emelt.

A terv szerint a főépületben lesz 10 tanterem (tekintettel a párhuzamos osztályokra) 2 rajzterem, tanári és ifjúsági könyvtár, igazgatói iroda, tanári szoba, külön tanácskozó terem, kémiai és plüszikai előadóterem, két laboratórium, három nagyobb terem a gyűjtemények számára, külön szoba a rajztanároknak stb.

Összefoglalva mindent, a verseczi főreáliskola, e terv kivitele után — (szinte biztosra vehető, hogy kora tavasszal megkezdik az építkezést, a készpénz gyümölcsözőleg el van helyezve a takarékpénztárban) — egyike lesz az ország legmodernebb intézeteinek.

P.

Napi hírek.

Mártonfy Mártonnak. Temes vármegye, Temesvár és Versecz városok kir. tanfelügyelőjének az ipariskolák országos felügyelőjévé való kinevezése — melyről lapunk egyik előző számában említést tettünk — most már tényleg vált. Mártonfy e kinevezése a rendkívüli előléptetés jellegével bír. Mikor az ipariskolák országos főfelügyelői állása megüresedett, — írja a „Délv. Kozlony” — a miniszter választása azonnal Mártonfy Márton, kir. tanfelügyelőre esett, ki az ország ezen egyik legexponáltabb helyén fényesen bevált és rövid három év alatt rendkívüli eredményeket ért el. A kiváló tanférfi hajlandónak nyilatkozván az állás elfogadására, melyben jeles tehetségeit szélesebb, nagyobb hatáskörben érvényesítheti, — a miniszter egészen ugyanannak szervezte az ipariskolák országos főfelügyelőjének működési körét. E szerint Mártonfy Márton továbbra is megtartja tanfelügyelői jellegét és mint az ipari szakoktatás főfelügyelője, miniszteri biztosi minőségben a vallás- és közoktatásügyi miniszterium kebelében lesz mint előadó alkalmazva. — Értesülésünk szerint Mártonfy Márton új állását még e hó folyamán elfoglalja. Mártonfy e szép előléptetése bizonyára őszinte örömet és meglepetést fog kelteni nemcsak városunkban és megyénkben, hanem az egész délvidéken. Méltó

— De helyes valami is az, hogy ide kerültél a mi környékünkre.

— Oka, foka van annak testvér! Szép leány után jöttem. Nehezen ment, de a nagybátyám, a képviselő, még is csak ki tudta csinálni!

— Ha hó fiuk! Lakadalom lesz! A Stefi kezd megbolondulni.

— Az az, hogy . . . ne mókázzatok . . . hiszen nem ettem meszet, hogy el is vegyem!

— Nem e?!

Most azután szólhatsz tovább is: Szőke e, barna e? Ha utánna jöttél, itt kell valahol lennie, s ha itt van a környéken — meg nem lehet elvenni — akkor nekünk is lehetett már szerencsénk a százszor szépedhez.

— Úgy hallottam, hogy szerencsések volt — de csak úgy távolról. Jártatok is utánna egy kisit, de azután abba hagytátok. Savanyú volt a szőlő! Szpecialitás az lelkeim, caviár a javából.

Azt is emlegették, hogy egy időben te is doktorom, te is borzasztó módon játszottad a rókát! Hogy az „egres” meg is ártott volna egy kisit, de szerencsésen kikeverted.

Vérpiros arccal szikrázó szemekkel ugrott fel erre dr. Csongori. Homlokán kidagadtak az erek, öklét felemelve rohant a mérnök felé s szinte nem is emberi hangokon kiáltotta:

— Összeüzlak, összetörlek! Felelj! Hát miért nem lehet elvenni?

Öten hatan ugrottak fel egyszerre. A sok

jutalma ez azon fáradhatlan és sikerekben rendkívül gazdag működésnek, melyet tanfelügyelői állásában kifejtett. Temesmegye és Temesvár tanügyére ugyan nagy, egyelőre csaknem pótolhatatlannak látszó vesztség az ő távozása, — de nagyszámu tisztelői bizonyára megnyugvást fognak találni abban, hogy kiváló érdemei megnyerték jutalmukat és előkelő állásában ezentúl is sokat fog tehetni tanügyünk érdekében. Érdemeit felsorolni e rövidke hír keretében alig lehet. Három év alatt úgyszólván újjászervezte iskoláinkat és tanító karunkat. Magyar, hazafias szellemet honosított meg ott is, a hol azt eddig még hiréből sem ismerték. A kormány figyelmét ráirányozta tanügyi viszonyaink fontosságára és kieszközölte, hogy Temesvárott állami tanítóképezdét állítsanak fel. Szóval, Mártonfy három évi működése maradandó nyomokat hagy nálunk maga után és tanügyünk érdekében kívánatos lenne, ha utódja is az ő nyomdokaiban haladna.

Ürményi Bernát, városunk országgyűl. képviselője a mult napokban belépett „Versecz és vidéke magyar nyelvtérjesztő egyesületé”-nek alapító tagjai közzé.

Herczeg Ferenczet, városunk e nagy fiát, a mi speciális oszlopunkat, oly kitüntetés érte, melyre büszke lehet szülővárosának minden polgara. A „Kisfaludy társaság” Kozma Andor, Szűry Dénes, Hegedűs István és Apponyi Albert gróf mellett tagjává választotta — 16 oly jelölt közül, kiknek nevét az egész országban ismeri a művelt elem. Midőn a táviró meghozta a hírt városunkba, azok, a kiket Herczeghez rokonai vagy igaz baráti kötelek fűznek, örömtelt arccal keresték fel egymást, — a nyilvános helyeken mindenfelé azt vitatták, már t. i. azok, a kik a magyar irodalmi viszonyokat ismerik. Ez alkalommal azonban sajnos tapasztaltuk, azt is, hogy még a hangadó gazdag német polgárság elsői is, mily egyszerűnek látták a dolgot. „Wie viel Beitrag muss man dort jährlich zahlen?” Magyaráztattuk azután nekik a dolgot, de csak akkor tudtak lelkesülni, mikor másnap azt olvasták, hogy „Alpert Abonyi” csak 17, Herczeg 19 szavazatot nyert. — „Na, dann muss doch etwas daran sein.” — A „Budapesti Hirlap” következőkép emlékezik meg a választásról és Herczegről: „Ot nem kell bemutatunk a „Budapesti Hirlap” közönségének. Itt kezdte meg fényes pályafutását, itt fejlődött ki és erősödött meg. Fialat ember, a ki épp oly szenvedélyvel táncolja a szupé Csárdást, a mily szenvedélyesen csügg a hivatásán. A ma megvalasztottak közül az egyetlen ember, a ki tisztan az irodalomnak él. . . . stb. Protekció nélkül való diadalához gratulálunk a Kisfaludy társaságnak.” Mi, kiket a kitüntetéshez régi barátság és tisztelet csatol, lelkesedve, szívünk igaz melegével hozzuk meg gratulációinkat!

Törvényhatóságunknak mult hó 31-én, kedden — rudnai Nikolics Sándor főispán ő mlgtu elnöke alatt megtartott közgyűlése egyike volt a legérdekesebbeknek. Sok oly apró körülmény került felszínre, mik tanúságosan világítják meg a mi verseczi állapotainkat. Ez alkalommal először referálunk, mint a „Délvidék” belmunkatársa, s mielőtt a közgyű-

erős kéz lenyomta székére az ügyvédet, ki reszketett az inulattól.

A mérnök ülve maradt, de ajkai idegesen rángatóztak, tréfás arccal akart ölteni, de nem sikerült. Hangja reszketett.

— Komám! Azokat a leányokat, a kik, bizonyos időben, bizonyos hetekre eltűnnek az emberek tekintete elől, s ismét teljes karcuságukban jelennek meg — boesász meg, ha megharagítottalak, de — . . . nem igen szokás elvenni!

— Hazudsz gazember!

Mint a villám, oly gyorsan ugrott fel e szavak után az ügyvéd. Szék, asztal, ponár dült jobbra, balra. A Náciék saját testükkel fedezték a nagy bögöt.

Mint örült rohant dr. Csongori a mérnöknek. A tetlegesség megtörtént, a két küzdőt alig lehetett elválasztani egymástól. Zaj, recsegés, az elfojtott dith vad kiáltásait hallgatták fölülve a jámbor parasztok az ivóban, a „turmányosok” az „állás”-ban.

O t r o k o c s i uram, forgott jobbra, balra, de sopánkodni nem mert!

Mosolygó ábrázattal lépett a kert kapuban időközben ő-szegyült népséghez.

— Hát mi a poklot bámulnak kentek?

— Az urak mulatnak! . . s punktum!

(Folytatása következik.)

lés lefolyását ismertetnénk, szabad legyen pár szóval álláspontunkat körvonalozni: Régi égető baj az minálunk, hogy a tanult elem, az intelligencia oly kevés számmal van képviselve törvényhatóságunk közgyűlésén, hogy örökösen, minden tárgynál, minden alkalommal szinte sablonszerűleg egy és ugyanazon emberek (sajnos, hogy csak pár ember) — szólalnak fel, — a kik minden tárgyhöz értenek s szinte orákulumai a verseczi közvéleménynek. — A látszat csakugyan azt mutatja, hogy úgy van; — de érezzük mindnyájan, érzé legelső sorban a város ügyeit közvetlenül vezető hivatalnokai kar, hogy nyűg nőtt a nyakára, oly nyűg, melynek mindenható befolyása, kérelhetetlenül diadalmaszkodik minden esetben. A hivatása magaslatán álló városi tisztviselői kar szakferenseinek, s azok közvetlen főnökének, a polgármesternek kezeit, sok üdvös, s a közjó, a közbéke és haladás irányában tett munkálatait megbénítják azok a bizonyos befolyások, melyeknek háttere mellett ki ki csillámlik az egyesek érdeke. — kötelességünknek tartottuk mindezt elmondani, midőn tudósításainkat teljes objektivitással fogjuk tovább folytatni. — A közgyűlés kezdetén, a főispán megnyitó beszéde után H ö s c h l Frigyes t. h. b. tag azt kívánja, hogy a mult közgyűlés jegyzőkönyvre felolvastassék, illetőleg a reá vonatkozó — nézete szerint — hibásan, s a ténynek meg nem felelően felvett jegyzőkönyvi pont helyre igaztassék! Vajjon nyert e bele pillantást a jegyzőkönyvbe. H—, hogy gyanuba fogja a város főjegyzőjét? — Az incidens különben simán folyt le. A hivatottak és hitelesítők bizonyítják, hogy a ténynek megfelelőleg szerkesztett a jegyzőkönyv. Grensarszky Sz. t. h. biz. tag semmis kis dolgot nagy hálgyá igyekszik felfűvni, a mikor interpellál, hogy rettenetes dolog esett meg: a főreáliskola igazgatója megtiltotta egy tanulóknak, hogy a „Weinrebe“ című vendéglőben tartott „Beseda“ alkalmával nyilvánosan fellépjen. A director azt cselekedte, a mit a középiskolai rendtartás előír. A dolog lényegére vonatkozólag nem igen fizette ki magát az interpelláció. — A polgármesteri jelentés kapcsán több fontos ügy is felvetette a fejét. Ilyenek főreáliskolánk államosításának, az üresedésben lévő mérnöki állás betöltésének ügyei. — A főreáliskola államosításának kérdése égető kérdés! A telek meg van véve, a város hajlandó a miniszterium által kívánt feltételeket elfogadni, építené is már a kora tavasszal az új iskolát, — de a dolog sehogy sem akar haladni — s mód nélkül igaztja a városunk közérdekét szíven viselő polgárságot.*) Az igazoló választmányba a főispán dr. Demetrovits Mihály elnöke alatt Bernacsy Géza, Leidl Ferenc és Piekarszky Antal nevezi ki. — A loávató bizottság elnökévé Friedrich Károly, városi tanácsos választott meg. A Milleker Károly-féle alapítvány szövege megállapítatik. — A méntelep laktanya kiépítésének költségei, a takarékpénztárban gyűmölcsözőleg elhelyezett tőkéből fognak kivétetni, — A városi szolgák és tűzoltók egyenruházatának elkészítésére, valamint honvéd- és ménteleplaktanya felépítése kiirt és megtartott árverések eredményeit a közgyűlés jóváhagyja.

Kubin képviselő testülete mult hó 25-én tartott közgyűlésében egyhangulag azon határozatot hozta, hogy úgy a társadalom, mint a hivataloskodás terén a legnagyobb tiszteletben és szeretetben állott Szóts Lajos, volt járási főszolgabíró elhalálozása felett érzett mély részvétet jegyzőkönyvileg megörökíti és erről az özevegnyet értesíti.

A verseczi férfialárdá a mult csütörtökön tartotta meg XXXI-ik rendes közgyűlését Seemayer János polgármester elnöke alatt. A régi egyesület ez idén is nagy tevékenységet fejtett ki, s nagyban emelte tekintélyét a nagybecskereki kirándulás, mely alkalommal a magyar dalnak is szép szép áldozatot hozott. Az egyesületnek jelenleg 210 partoló és 44 foglalkozó tagja van (30 férfi és 14 nő), vagyoni állása is elég fényes, a mennyiben 4927 frtja van, mely összegben a felszerelési leltár 2485 frttal szerepel. — Seemayer János, elnöknek buzgó pártfogása, valamint Brezovszky egyleti tagnak áldozatkészségeért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. — Az egylet tisztikara következőleg alakult meg: Elnök: Seemayer János. Titkar: Gettmann János. Jegyző: Bernacsy Alfr. Pénztáros: Gábor Lajos. Irattárnok: Bauer János. Választmányi tagok: Fertig Károly, Thor Antal, Mihajlovits J., Fejér Vilmos, Czvetler Ferencz. A

*) Midőn tudósítónk e sorokat írta, meg nem érkezett le a Ministeriumtól főreáliskolánk államosítása ügyében azon örvendetes leirat, melyről lapunk más helyén megemlékezünk.

közgyűlés napján az egyesület elnökének sikerült szerenádöt rendeztek.

A difteritisz, az apróság e rettenetes ellensége városunkban is szedi áldozatait, s éppen azért alkalmoszerűnek találjuk, hogy dr. Bokai János, egyetemi professzor-nak az országos közegészségi tanács megbízása folytán e betegségről irt jelentéséből felemlítjük a következőket: Bokai azt javasolja, hogy szigoruan rá kell az orvosokat kényszeríteni, hogy minden difteri esetet 24 óra alatt bejelentsenek a törvényhatóságnak, sőt utcai biztosok legyenek a járványos községekben, hogy ki-ki a maga utcájában utána járjon, hol van a beteg a háznál. A hatóság azonnal intézkedjék a betegek elkülönítéséről, a hol lehet a háznál, a hol nem lehet a kórházban. Legyenek betanított hatósági fertőtlenítők a fertőtlenítés végrehajtására. A mely háznál difteriás beteget ápolnak, vörös czedula figyelmeztessen mindenkit, hogy ott ragályos beteg van. Járványos helyekre orvosokat kell küldeni s a betegek elkülönítése végett járványkórházakat állítani. Mivel a nép még mindig nem veszi komolyan a baj ragadós voltát, a papok és tanítók útján kell reá hatni s a temetéstől és halottas házaktól a gyermekeket távol kell tartani. A temetések ne legyenek nyilvánosak. Másrészt az „Országos Közegészségi Egyesület“ útján népszerű ismertetést kell iratni. Az orvosoknak a difteria orvoslásából kurzusokat lehetne tartani. Arra nézve, hogy miként lehet a difteriától óvakodni, a jelentés a következőket ajánlja: a) A difteriásbeteg torkában levő bazillusok fertőzése mintegy 4 hétig tart; azért a mely családban difteriás beteg volt, az összes gyermekeket legalább is 4 hétig el kell tiltani az iskolázástól. b) Beszáradva a bacillusok 4—5 hónapig is fertőtlennek; azért a mi csak a beteggel érintkezésbe jutott, ágyneműt, fehérneműt, evő és ivóeszközöket; ruhákat forralással kell fertőtleníteni. Értéktelen ruhát és ágyneműt (szalmaszakot) el kell égetni. A padlót, falakat és bútorokat fertőtleníteni kell. c) Gondoskodni kell a nedves, sötét lakások gyökeres kitisztításáról és világossá tételéről. Költözködés idején kell különösen a fertőzött lakásokat fertőtleníteni. d) A bazillus jól tenyészik a tejben, azért a mely családban diftria van, ne adhasson tejet. e) Járvány idején a gyermekek szájának, torkának, orrának gondos tisztogatására gondot kell fordítani. A műveltebb osztály tartson erre a czélra szublimátot készen (1 grammot 10 liter vízre), az alsóbb néposztály legalább borszeszes vizet vagy illatos vizeket használjon a száj és torok öblögetésére.

Községek névváltoztatása. A belügyminiszter megengedte, hogy Janova község neve „Margitfalva“-ra, Petrovosszello község neve „Temespéterfalva“-ra, Sztancsova község neve „Stancsófalva“-ra és Kralovetz község neve „Temeskirályfalva“-ra változtassék át.

Magyar hazafiság szerb templomban. Az aradi szerb templomban, a mult csütörtökön, a Tokoly Száva emlékére rendelt Isten-tiszteleten Zsvkovic Kornél, volt bodrogi zárdafőnök — kinek nevét és működését mi versecziek is nagyon jól ismerjük — mint az „Arad és Vidéke“ írja, igen érdekes és minden tekintetben dicséretre érdemes prédikációt mondott. Elbeszélte, hogy tudomása szerint Aradon néhány bujtogató a szerbeket a magyarok elleni gyűlöletre igaztja. Nem kell hallgatni ezekre a csábító beszédekre, mert úgymond, — a nemzetiségek csak úgy haladhatnak a korral lépést, ha a magyarokkal egyetértve, munkálkodnak a közös haza felvirágzásán. Azok az igaztók csak a konkolyt akarják hinteni, csak zavart akarnak csinálni, hogy azután abban halászhasanak. A prédikáció Aradon a lehető legjobb benyomást tette.

Mivel most ismét aktuális arról elmélkedni, miként szerkesztődik bizonyos újság — a magyar nyelvterjesztő egyleti tagok épülésére közzöljük a nagyhirre szert tett szemelvényeket; a régieket és újabbakat. — Többet nem bön-gészhetünk, mivel félesztendőben egyszer közzölnek, nem ollózott, vagy innen onnan karpantott — hanem eredeti cikket. Az eredetiek imígyen hangzanak: Dr. Dajkovits István . . . a mult hetfőn nyerte meg . . . az ügyvédi oklevelet, a cenzura kitünő kiállításá után . . . „az nap delután csak vette meg a revolvért.“ . . . „a midőn temetkezés érkezett volt a temetőbe.“ . . . a vasút építésével még a kisajátítás keresztülvittele előtt is kezdhessenek . . . A Krausz és Pollák cég hintója . . . csak elgázolta egy vattinai gazda embert, a ki csak könnyebb bőrkaramlást szenvedett . . . Badenből borzasztó esetről jelentenek . . . S mindazok,

kiknek óhajai az óvben meg nem valósultak, kiket csak a sors csapásaival sujtott meg . . . Nem kevesebb haladást mutatnak elemi népis-kolánk is, melyeknek második osztályaikban is hozatott be a mult évben a magyar tannyelv . . . az ország kivált felső részein is szerzet-mának jó hírrevent.

Hideg lábak ellen ismételve dicsérni, hallottuk a Pain-Expellerrel való bedörzsöléseket; már az első bedörzsölés után kellemes melleség áll be. Meghülések ellen, melyeket nevezetesen oly időben, mikor járványok pusztítanak nem szabad elhanyagolni, ezek ellen biztos és gyors hatásúknak bizonyultak a Pain-Expellerrel való bedörzsölések. Éppen így fájdalomcsillapító hatásúknak csúznál és közszvény-nél. A Pain-Expeller, melyről itten szólunk a „Horgony“ védjeggyel el van látva, a miért is legjobb ezen rég jónak bizonyult szert a gyógyszerertárban „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ elnevezés alatt kéri. Egy üveg ára 40 kr. 70 kr. és 1 frt. 20 kr.

— Hogy nem olyan valami könnyű a vidéki újság-szerkesztők dolga, mint azt sokat képzelik, ki fog túlnni abból is, a mit itt röviden elbeszélünk: Egy idő óta valóságosan járványszerűleg ütött be a verselés mánia, a mi, különben miuden tekintetben szeretetre méltó tanult fiatal-ságunk közé. Vagy nyíltan, bátran és önértetesen kopogtat-nak be hozzánk, hogy: „de ezt a verset ki kell adni, ha szeretaz, ha barátodnak tartasz, ha szerencsétlenné nem akarsz tenni“; — vagy leeresztett sisakrostélyal ostromolnak név-telen ajánlott levelekkel — (a naiv lelkek néha a portót ki is fizetik), melyekből csak úgy dülnék a rigmusok. Az is-mert szerzőkkel, — a hü munkatársakkal, a kiknek csak az a vétkük, hogy nagyon hamar megperzsélednek egy egy újabb és újabb felfedezett parázs szem melegétől — könnyen eljehetbánni; — de nagy a névtelen „Petikék“ özöne (megjegyzendő, hogy valamennyien e titulussal önének.) Vannak „Petikék“ Nr. 1, 2, 3, 4, 5 stb. . . . t. i. a mint az arátus számok következnek. Mikor a mellett a „bizonyos“ szer-kesztőségi asztal mellett ülünk, ama bizonyos társaságban, melyről Herczeg Ferencz egy időben oly szépen meg-emlékezett; — a provokálások után közprédára juttatott név-telen „versek“ sorsa desperátusra tesz bennünket. Melyik hát közöljük az a bizonyos, a melyik megnyergel e a Pegazust? a szerző esetleg mester a tagadásban! Azzal büntetjük meg a „névtelen Petikéket“, hogy sorjába itt közzöljük a verseiket. Ime itt jön a Nr. VI-e:

Hozzá! Malvinhoz!

Bibor arcczal kél a nap
Szürke hegy felett,
Rózsá pirral hinti be
A sötét eget.

Oly nagy ottán az a hegy
Mint a fájdalom;
S olyan az a bibor arcz
Mint te angyalom.

Hogyha én volnék a hegy
Es te barna lány,
Nyugovóra szálló nap
A hegy oldalán.

Ott tartnálak s hasztalan
Várhatna a föld,
Hogy felkelj és hajnalát
Fénynyel üdvözöld!

Petike Nr. VI.

Nem éppen e vers miatt, de felfohászokunk! Mikor ér már véget egyszer a mi sujtoló végzetlünk, mikor fognak elhallgatni a „Petikék“?

Irodalom.

Benitzkyné a Magyar Hirlapnak. A Magyar Hirlapnak megjelenése első napjától kezdve folyton az volt törekvése, hogy mindig újat, érdekeset, becseset nyújtson közönségének, ezzel hálálva meg pártatlan támogatását. Minde-re kiterjedt figyelme, amit legutóbb is megmutatott, mikor a tanárokat, a tisztviselőket súlyos sérelem fenyegette, amely figyet azonban a „Magyar Hirlap“ erélyes felszólalása következtében remélhetőleg az érdekeltek meglegedésére fogják elintézni. A „Magyar Hirlap“ közölte a difteritisz pusztításáról a megyei főorvosoknak a „Magyar Hirlap“-hoz intézett jelentéseit, amely közlemény általános feltűnést keltett S h i e r o n y m i belügyminiszter a „Magyar Hirlap“-ra való hivatkozással erélyes intézkedéseket is tesz. De a „Magyar Hirlap“ a közügyek ebar figyelemmel kísérése mellett irodalmi meglepetésről is gondoskodik olvasói részére. A jövő hirlap elejére a „Magyar Hirlap“ Benitzkyné Bajza Lenkének az egész országban nagy népszerűségnek örvendő, kiváló irónéknak, egy nagyérdékű regényét kezdi közölni, mely tárgyánál és meséjénél fogva általános feltűnést fog keltetni. A regény czíme: *Atültetett virág*. Könyv-alakban fogja közölni úgy, hogy befejeztével, a „Magyar Hirlap“ olvasói ismét egy értékes, két kötetes regény birto-kában lesznek. Benitzkyné regényén kívül még egy nagy-érdékű regényt fog ugyanakkor közölni. A „Magyar Hirlap“-ot előfizetési ára egy hónapra 1 frt. 20 kr., két hónapra 2 frt. 40 kr., három hónapra 3 frt. 50 kr., félévre 7 frt. és egész évre 14 forint. Ujjonnan belépő előfizőinknek díj-talanul és portómentesen küldjük meg a „Magyar Hirlap“ regénykötetét, mely a lapunkban megjelent két érdekfeszítő regényt: Zola Emil „Jaques Damour“-ját és a Mandarin professzort tartalmazza.

2303. sz. — tlv. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A károlyfalvi kir. jbiróság mint tllkvi hatóság köh-hírvé teszi, hogy Klauber Mór, károlyfalvi lakos végrehaj-tatónak Buja Nikolae nikolinczi lakos végrehajtatást szenvedő elleni 40 frt. tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtatási ügy-ében a károlyfalvai kir. jbiróság területén lévő nikolinczi községi I. kötet 44. lapsz. tllknyvb. A lapján foglalt kö-vetkező ingatlanokra 1881. évi 60. t. cz. 156. §-ának a) és d) pontja alkalmazása mellett és pedig: 1) az I. dűlöbél

162. hrsz. a. 2 hold 400 □-öl I. oszt. szántó $\frac{1}{4}$ részére 70 frt. 2) a II. dűlőbeli 162. hrsz. a. 2 hold 400 □-öl I. oszt. szántó $\frac{1}{4}$ észére 73 frt. 3) a III. dűlőbeli 162. hrsz. 2 hold 400 □-öl I. oszt. szántó egészben 124 frt. 4) a IV. dűlőbeli 162. hrsz. 2 hold 400 □-öl I. oszt. szántó egészben 128 frt. 5) az V. dűlőbeli 162. hrsz. 1 hold 1507 □-öl I. oszt. kaszáló és 1 hold 1293. □-öl I. oszt. szántó $\frac{1}{4}$ részére 71 frt. 6) a 200. hrsz. 2 hold I. oszt. kaszáló egészben 40 frt. 7) a 70. hrsz. a. 400 □-öl kert egészben 80 frt. 8) az I. dűlőbeli 55. hrsz. a. 1 hold 105 n.-öl kaszáló egészben 56 frt. 9) a II. dűlőbeli 208. hrsz. 1108 n.-öl kaszáló egészben 4 frt. 10) a 465 sz. ház és 492 n.-öl házhely egészben 112 frt. becsértékben és ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1881. évi február hó 20-ik napján d. e. 10 órakor Nikolincze községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
Károlyfalván, 1892. évi november hó 30-án.

Gerle, kir. aljbiró.

**A verseczi tornaegyesület
folyó évi február hó 13-án hétfőn este 8 órakor
a Milleker szálló külön helyiségében tartandja**

III. évi rendes közgyűlését,

melynek tárgyai:

- 1) A választmány által beadott mult évi jelentés tárgyalása;
- 2) a f. évi költségvetés megállapítása;
- 3) a választmány, vagy az egyesület tagjai által hozott indítványok felett határozathozatal;
- 4) tisztviselők választása.

Kelt Verseczen, 1893. évi február hó 1-jén.

Dr. Lichtscheindl Ernő, elnök.
Czvach Gyula, titkár.

Versecz és vidéke magyar nyelvtérjesztő egyesülete.

69. szám — 1892.

Meghívó.

Versecz és vidéke magyar nyelvtérjesztő egyesülete
rendes évi

VIII. közgyűlését

f. évi február hó 5-én vasárnap d. e. 11 órakor fogja megtartani a városháza nagy tanácstermében, melyre az egylet t. cz. tagjai ezennel tisztelettel meghívhatnak.

Tárgysorozati:

1. Elnöki megnyitó.
2. A választmány jelentése.
3. Pénztári jelentés.
4. Számvizsgálók jelenése.
5. Könyvtárnoki jelentés.
6. Indítványok.

Megjegyeztetik, hogy az „alapszabályok“ 14. §-a értelmében: „Egyes tagoknak az alapszabályok megváltoztatására vonatkozó indítványai 10 nappal a közgyűlés megtartása előtt az egyesületi elnöknek írásban beérkezniük.”

Kelt Verseczen, 1893. január 19-én.

Hazafiúi tisztelettel

Dr. Seemayer Károly, egyl. elnök.
Perjessy Lajos, egyl. titkár.

9326. sz. — tkv. 1892.

Árverési hirdetés.

A verseczi kir. jbiróság mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy az oraviczei takarékpénztár végrehajtónak Szireka szül. Kakaraza Anna varadiai lakosnő elleni végrehajtási ügyében 100 frt. tőke ennek 1890. évi augusztus 16-tól járó 8% kamata 17 frt 65 kr. eddigi 10 frt. 50 kr. jelenlegi és még felmerülő költségek behajtása végett az árverést elrendelte.

Ennek folytán a verseczi kir. jbiróság területén lévő Varadia községben fekvő s a varadiai 1209. sz. tkkvb. A I (1367—1368.) hrsz. 619 össz. sz. ház udvar és kertből és a 494—4703 e. (7293—7297), 1404—8323 3. hrsz. ingatlanokból végrehajtást megillető $\frac{1}{4}$ rész 359 frt. kiküldési árban 1893. évi február hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Varadia községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kiküldési áron felül igéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kiküldési áron alul is el fog adatni.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kiküldési árának 10%-át vagyis 35 frt. 90 kr. készpénzben avagy az 1881. évi 60. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt I. M. rendelet 83. §-ában jelzett ovadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. jbiróság tkvi irattárban s Varadia község előjáróságánál megtekinthetők.

A kir. jbiróság mint tkkvi hatóság Verseczen 1892 évi november hó 22-én.

Kérészy, kir. aljbiró.

Csak

az illető a ki bevásárlásnál a „Horgony“ gyárjegyre ügyel lehet biztos, hogy nem kapott értéktelen utánzást.

A Pain-Expeller

„Horgonnyal“ legjobb eredménnyel alkalmazható csúsz, hátfájalmak, fejfájás, köszvény, csipőfájalmak, tagszaggatás és megfázások ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájalmak enyhülésére. Minden üveg a gyárjeggyel a

„Horgonnyal“

el van látva és ez után könnyen felismerhető, Minthogy ezen kitűnő háziszert majdnem minden gyógyszerárban 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhető. Csakis a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

valódi.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

újságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bál megihivók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétány és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.